

**Modelregeling voor opleidingscommissies
van de opleiding(en)**

Vrije Universiteit

Van kracht per 1 september 2017

Inhoudsopgave

Artikel 1 Instellen van de opleidingscommissie	3
Artikel 2 Samenstelling van de opleidingscommissie.....	3
Artikel 3 Taken van de opleidingscommissie	3
Artikel 4 Structuur vergadering	4
Artikel 4a Vergaderorde	4
Artikel 5 Advies en instemming	5
Artikel 6 Stemming.....	5
Artikel 6a Verslaglegging	5
Artikel 7 Functioneren opleidingscommissie	5
Artikel 8 Wijziging en vaststelling van het reglement	5
Artikel 9 Inwerkingtreding.....	6
Artikel 10 Kennisgeving	6
Toelichting op het modelregeling Opleidingscommissie	7
Toelichting per artikel	8

Artikel 1 Instellen van de opleidingscommissie

1. Het faculteitsbestuur stelt een opleidingscommissie in voor de opleiding [of een groep van opleidingen].
2. Het faculteitsbestuur kan de taken die betrekking hebben op de opleidingscommissie mandateren aan de portefeuillehouder onderwijs of de opleidingsdirecteur, onder wie de betreffende opleiding valt.
3. Een nieuw lid van de opleidingscommissie wordt geïnstalleerd voor aanvang van het studiejaar, maar uiterlijk 30 september.
4. De leden van de opleidingscommissie hebben recht op het gebruik van een vergaderruimte. Zij hebben eveneens recht op voorzieningen waaronder in ieder geval worden verstaan ambtelijke, financiële en juridische ondersteuning en scholing om hun taken naar behoren uit te kunnen voeren.

Artikel 2 Samenstelling van de opleidingscommissie

1. Een opleidingscommissie telt [tenminste] vier leden [en maximaal zes].
2. De leden van het faculteitsbestuur, de opleidingsdirecteur, leden van de examencommissie en leden van de gezamenlijke vergadering, kunnen niet tevens lid zijn van de opleidingscommissie.
3. De opleidingscommissie bestaat voor de helft uit leden die door en uit het personeel worden gekozen en voor de helft uit leden die door en uit de studenten worden gekozen.
4. Een andere wijze van samenstellen van de opleidingscommissie dan door verkiezingen wordt in overleg tussen faculteitsbestuur en facultaire gezamenlijke vergadering jaarlijks vastgesteld. De wijze van samenstellen van de opleidingscommissie is in dat geval vermeld in het faculteitsreglement. Het faculteitsbestuur maakt tijdig de procedure voor het samenstellen van de opleidingscommissie bekend. [Tot die procedure behoren de criteria voor benoeming].
5. Gegadigden om lid te worden van de opleidingscommissie die geen student zijn, worden voorgedragen door het wetenschappelijk corps dat de opleiding(en) verzorgt. De zittingstermijn voor een lid uit deze geleding is [drie jaar]. De zittingstermijn kan [aansluitend twee keer] worden verlengd.
6. Studenten die lid willen worden van de opleidingscommissie, kunnen zich melden bij het faculteitsbestuur. Het faculteitsbestuur doet daartoe tijdig een oproep aan alle studenten. Een studentlid heeft een zittingstermijn van een jaar. De zittingstermijn kan aansluitend twee keer worden verlengd.
7. Docentleden kunnen in verschillende opleidingscommissies zitting hebben, als zij in die opleidingen doceren.
8. Het faculteitsbestuur maakt binnen de faculteit bekend wie deel uitmaken van de opleidingscommissie. Elk lid van de opleidingscommissie ontvangt direct na de installatie een beschikking waaruit blijkt dat hij/zij deel uitmaakt van de opleidingscommissie en voor welke periode.

Artikel 3 Taken van de opleidingscommissie

1. De commissie heeft tot taak te adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de opleiding. De commissie heeft voorts:
 - a. instemmingsrecht ten aanzien van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, met uitzondering van de onderwerpen genoemd in het tweede lid, onder a, f, h tot en met u en x, en met uitzondering van de eisen, bedoeld in de artikelen 7.28, vierde en vijfde lid, en 7.30b, tweede lid,
 - b. als taak het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling,
 - c. adviesrecht ten aanzien van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, met uitzondering van de onderwerpen ten aanzien waarvan de commissie op grond van onderdeel a instemmingsrecht heeft, en

- d. als taak het desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen of voorstellen doen aan de opleidingsdirecteur en het faculteitsbestuur over alle aangelegenheden betreffende het onderwijs in de desbetreffende opleiding. Daartoe behoort in ieder geval de kwaliteitsverbetering van de opleiding.
2. Daartoe maakt de commissie gebruik van onder meer:
 - aspecten van de vakevaluaties
 - de samenhang tussen vakken in het programma en de verschillende componenten van academische vaardigheden
 - de opleidingsspecifieke elementen van de studiebegeleiding
 - de wijze, waarop de informatie over het curriculum aan studenten vanuit de opleiding is verstrekt
 - evaluatie van het curriculum als geheel in relatie tot de eindtermen van de opleiding(en).
 3. Indien de commissie een voorstel als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, doet aan het faculteitsbestuur, reageert deze binnen [drie weken] na ontvangst op het voorstel.
 4. De commissie zendt haar adviezen ter kennisneming aan de facultaire gezamenlijke vergadering.

Artikel 4 Structuur vergadering

1. De opleidingscommissie kiest bij aanvang van de zittingsperiode uit haar midden een voorzitter en een secretaris, tevens worden plaatsvervangers voor de voorzitter en de secretaris aangewezen. De functies kunnen worden vervuld door een docent of een student.
2. De voorzitter vertegenwoordigt de opleidingscommissie, zowel binnen als buiten de faculteit.
3. Indien er een ambtelijk secretaris is toegewezen, wordt er geen secretaris uit de commissie verkozen.
4. De portefeuillehouder onderwijs van het faculteitsbestuur overlegt met de opleidingscommissie. [Namens de portefeuillehouder kan de opleidingsdirecteur in overleg treden met de opleidingscommissie.]

Artikel 4a Vergaderorde

1. De opleidingscommissie stelt in haar eerste vergadering in het studiejaar een vergaderschema vast en verstrekt deze aan het faculteitsbestuur, opleidingsdirecteur en aan de gezamenlijke vergadering. Het vergaderschema wordt tevens gepubliceerd op de facultaire website. Ook wordt zo mogelijk een indicatie gegeven welke onderwerpen in welke vergadering aan bod zullen komen, alsmede in welke vergadering overleg met het faculteitsbestuur of zijn vertegenwoordiger zal plaatsvinden.
2. De opleidingscommissie vergadert voorts zo vaak als twee of meer leden van de opleidingscommissie, [tenminste één uit elke geleding], aan de voorzitter voorstellen.
3. Ieder lid van de opleidingscommissie kan een onderwerp op de agenda doen plaatsen.
4. Behalve in spoedeisende gevallen worden de uitnodiging en de agenda ten minste [een week] voor de te houden vergadering van de opleidingscommissie verstuurd.
5. De opleidingscommissie ontvangt desgevraagd of uit eigen beweging van het faculteitsbestuur of zijn vertegenwoordiger tijdig de informatie, die zij voor de uitoefening van haar werk nodig heeft. Uiterlijk een week voor de vergadering worden de agenda en onderliggende stukken door de secretaris aan de leden van de vergadering toegezonden. Er wordt naar gestreefd de meer complexe informatie uiterlijk twee weken voor de vergadering te verstrekken.
6. De vergaderingen van de opleidingscommissie zijn openbaar, tenzij het te behandelen onderwerp een persoon betreft. De opleidingscommissie behandelt alle informatie die zij heeft verkregen ten behoeve van of in een besloten vergadering, vertrouwelijk.
7. De opleidingscommissie kan deskundigen of informanten uitnodigen het woord te voeren in een vergadering.

Artikel 5 Advies en instemming

1. De opleidingscommissie wordt in de gelegenheid gesteld met het faculteitsbestuur of zijn vertegenwoordiger overleg te voeren, voordat een advies wordt uitgebracht of besloten wordt tot instemming.
2. De opleidingscommissie kan besluiten een subcommissie in te stellen met een specifieke opdracht. In een dergelijke commissie zijn beide geledingen vertegenwoordigd.
3. Advies dan wel instemming met een voorstel wordt schriftelijk uitgebracht, en wel uiterlijk op de door het faculteitsbestuur genoemde datum. Bedoelde datum ligt tenminste [twee] weken na het overleg, bedoeld in lid 1.
4. Het faculteitsbestuur laat binnen [drie] weken schriftelijk weten of het advies wordt gevolgd. Indien het advies niet of niet geheel wordt gevolgd, wordt dit besluit met redenen omkleed. Als het advies niet wordt gevolgd of als het faculteitsbestuur niet binnen de gestelde termijn zijn beslissing heeft meegedeeld, kan de opleidingscommissie besluiten een geschil aanhangig te maken, conform de wettelijk voorgeschreven procedure.

Artikel 6 Stemming

1. Voordat tot stemming wordt overgegaan formuleert de voorzitter het te nemen besluit.
2. Stemming geschiedt mondeling. Stemming geschiedt schriftelijk over zaken indien de opleidingscommissie dit beslist.
3. Een advies, dan wel instemming komt slechts dan tot stand, als de meerderheid van de leden bij de vergadering aanwezig is. Is het quorum onvoldoende dan wordt het onderwerp behandeld in een volgende vergadering. In die vergadering is geen quorum vereist om tot een advies of tot instemming te komen.
4. Desgevraagd stemmen de leden van de opleidingscommissie om tot een advies of tot instemming te komen. Deze worden dan vastgesteld bij meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken wordt geen advies vastgesteld of wordt geen instemming verleend. Dat wordt zo spoedig mogelijk aan het faculteitsbestuur gemeld.

Artikel 6a Verslaglegging

1. De secretaris draagt zorg voor de verslaglegging van de vergaderingen, in overleg met de voorzitter.
2. Een verslag bevat ten minste de namen van de aanwezige leden en een weergave van ieder besluit van de opleidingscommissie tijdens de vergadering.
3. Een verslag wordt in de eerstvolgende vergadering vastgesteld door de opleidingscommissie.

Artikel 7 Functioneren opleidingscommissie

1. De opleidingscommissie evalueert op de laatste vergadering van het studiejaar haar functioneren en de werkzaamheden van het afgelopen jaar en formuleert op basis daarvan aandachtspunten voor het komende studiejaar.
2. De opleidingscommissie brengt voor 1 oktober een jaarverslag over het voorafgaande studiejaar uit, waarvan een evaluatie deel uitmaakt, ten behoeve van het faculteitsbestuur.

Artikel 8 Wijziging en vaststelling van het reglement

De opleidingscommissie is te allen tijde bevoegd om in overleg met het faculteitsbestuur dit reglement te wijzigen en opnieuw vast te stellen door een besluit dat met tweederde van de stemmen is genomen.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op [datum].

Artikel 10 Kennisgeving

De voorzitter zendt deze regeling ter kennisneming aan het faculteitsbestuur.

De regeling opleidingscommissie is vastgesteld op xxxxxxx

Toelichting op het modelregeling Opleidingscommissie

Per 1 september 2017 krijgt de opleidingscommissie een nieuwe positie. Deze brengt met zich mee dat de opleidingscommissie voortaan een 'huishoudelijk reglement' (of Reglement van orde) moet hebben. De VU had al een modelregeling voor opleidingscommissies. Deze regeling is aangepast aan de nieuwe wetgeving en dient nu tevens als huishoudelijk reglement.

1. Karakter modelregeling

Het faculteitsbestuur kan afwijken van het model, op voorwaarde dat de andere invulling niet zodanig is dat de rechten of plichten van de opleidingscommissie gewijzigd worden.

De taken die het faculteitsbestuur heeft ten aanzien van de opleidingscommissie kunnen overgedragen worden aan de portefeuillehouder onderwijs of de opleidingsdirecteur.

2. Benoeming leden

De wet gaat er vanaf 1 september 2017 vanuit dat de opleidingscommissie door verkiezingen tot stand komt. Op facultair niveau kan echter besloten worden tot een andere wijze van samenstellen van de opleidingscommissie. Daarvoor is overeenstemming nodig tussen het FB (of de opleidingsdirecteur) en de FGV. Die andere wijze van samenstellen wordt dan in het faculteitsreglement vastgelegd en wordt jaarlijks in heroverweging gegeven. Het VU-model voor het faculteitsreglement zal hierop worden aangepast. Deze modelregeling gaat er vanuit dat de samenstelling van de opleidingscommissie op een andere wijze tot stand komt dan door verkiezingen.

Docentleden worden door collega's uit dezelfde opleiding(en) voorgedragen. Een docentlid kan twee keer worden herbenoemd. De feitelijke frequentie wordt echter aan de faculteit overgelaten, getuige de vierkante haken. Ook de duur van de benoemingsperiode wordt aan de faculteiten overgelaten.

Ook studentleden worden door hun medestudenten voorgedragen voor benoeming. Een actieve rol van het FB is daarbij onontbeerlijk. In de huidige praktijk blijkt de Facultaire Studentenraad vaak de voordracht te doen voor studentleden. Dit is absoluut niet de bedoeling. Beide organen hebben geheel verschillende taken en behoren alleen al daarom onafhankelijk van elkaar te opereren, maar elkaar wel over en weer te informeren. De opleidingscommissie behoort de docenten en studenten van de opleiding op gezette tijden te informeren over de voorstellen die aan de opleidingscommissie zijn voorgelegd en welk oordeel daarover is gegeven.

Het benoemen van de leden van de opleidingscommissie dient zorgvuldig te gebeuren. Zo is in het verleden een student benoemd tot lid van een opleidingscommissie zonder dat hij student aan deze opleiding was. Uiteraard is een dergelijke benoeming nietig. Het College verzoekt het FB hierop toe te zien.

3. Samenstelling commissie

De faculteiten met veel kleine opleidingen hebben verzocht het minimum aantal leden van een opleidingscommissie te verlagen naar twee. Het College van Bestuur acht dit niet wenselijk. Een commissie van één docent en één student is bijzonder kwetsbaar, zeker aan de kant van de studenten. Het College geeft in overweging te komen tot één (of meer) grote opleidingscommissie voor alle (of een substantieel aantal) kleine opleidingen in de faculteit. De samenstelling kan zo worden geregeld dat elke opleiding met tenminste één docent en één student is vertegenwoordigd.

Voor de goede orde merkt het College op dat de bacheloropleiding en de masteropleiding twee onderscheiden opleidingen zijn. Ze kunnen dus elk een eigen opleidingscommissie inrichten. Een samengestelde commissie is eveneens denkbaar en aan te bevelen.

4. Participatie niet-leden

gevraagd is in hoeverre het toegestaan is dat anderen dan de leden van de opleidingscommissie worden gehoord ter vergadering. Zolang duidelijk is dat de genodigde een

(vaste) gast is die gehoord wordt over onderwerpen ter vergadering, is daar niets tegen. De vergaderingen zijn overigens openbaar (ook daarom is publicatie van het vergaderschema wenselijk). Iedereen kan meeluisteren, maar zeker niet meespreken. Dat laatste is voorbehouden aan de leden en de daartoe genodigden.

5. Financiële ondersteuning leden OLC

Het College van Bestuur is de afgelopen periode enkele malen geconfronteerd geweest met leden van opleidingscommissies die te goeder trouw een verzoek voor financiële ondersteuning (FOS) indienden, maar daar geen recht op hadden. Het misverstand bleek te maken te hebben met de onvolledige informatie die vaak door FSR-studenten aan de aankomende commissieleden werd verstrekt. Een studentlid van een OLC heeft niet zonder meer recht op toekenning van een vergoeding uit het Profileringsfonds. Het studentlid moet ingeschreven staan als student van de betreffende opleiding en heeft niet langer gestudeerd dan de nominale studieduur van de opleiding, vermeerderd met een jaar.

Toelichting per artikel

Artikel 1

De wettelijke grondslag voor een reglement voor de opleidingscommissies is artikel 9.18 WHW. Het aantal leden van de opleidingscommissie is niet wettelijk voorgeschreven. Wel is bepaald dat de helft van de leden afkomstig is van de opleiding(en) waarvoor de opleidingscommissie is ingesteld.

Het verdient aanbeveling de opleidingscommissies niet te groot te maken. Met vier tot zes leden kan in het algemeen worden volstaan, ook als het gaat om gecombineerde opleidingen, bv een bachelor- en een master die hetzelfde studieveld betreffen.

Verder verdient het aanbeveling te streven naar een zo groot mogelijke spreiding van de leden naar opleiding, programma, afstudeerrichting etc. Dat betekent niet dat letterlijk elke afstudeerrichting een afvaardiging aanwijst voor de opleidingscommissie, maar wel dat in de opleidingscommissie leden zitten die op welke wijze dan ook feeling hebben met de bijzonderheden van die opleiding.

De verdeling tussen staf en studenten is wettelijk bepaald: die verhouding is 50/50.

De regeling voor de opleidingscommissies wordt geplaatst in het faculteitsreglement. Dat geldt in ieder geval voor de wijze van benoemen en samenstelling van de commissie.

In de Wet Versterking Besturing is specifiek vermeld dat de opleidingscommissie recht heeft op scholing en op ambtelijke, financiële en juridische ondersteuning. De voorzitter van de opleidingscommissie draagt zorg voor het functioneren van de leden van de opleidingscommissie. Zo dient de voorzitter ervoor te zorgen dat nieuwe leden van de opleidingscommissie voldoende worden ingewerkt.

Om verwarring over afkortingen te verminderen, wordt voorgesteld om de opleidingscommissie af te korten als OLC. OC is dan de afkorting voor onderdeelcommissie (OR).

Artikel 2

De samenstelling van de opleidingscommissie is aan de faculteit, met dien verstande dat altijd de helft van de leden bestaat uit studenten van de betreffende opleiding. De overige leden worden uit de docenten van de opleiding benoemd.

Hoe de benoeming tot stand komt, is evenmin in de wet geregeld. Gedacht kan worden aan verkiezingen of coöptatie. Maar ook selectie op grond van vooraf bekendgemaakte criteria is denkbaar.

De bij de VU bekende praktijk dat de (oud)leden van de facultaire studentenraad de studentleden voordragen, is niet correct. De FSR, bestaande uit studenten, en de opleidingscommissie, een orgaan van gemengde samenstelling, zijn heel verschillende gremia met eigen taken en verantwoordelijkheden.

Artikel 3

De wet schrijft voor welke taken de opleidingscommissie heeft. Tevens is voorgeschreven dat oordelen (adviezen, instemming) in afschrift aan de facultaire gezamenlijke vergadering worden verstrekt.

Voor oordelen over de kwaliteit van de opleiding maakt de opleidingscommissie gebruik van het [Handboek Onderwijskwaliteit](#).

De opleidingscommissie is tevens bevoegd ongevraagd adviezen uit te brengen. Het FB is gehouden binnen [drie weken] op een dergelijk advies te reageren.

Artikel 4

De opleidingscommissie benoemt uit haar midden een voorzitter. Dat kan zowel een docent als een student zijn. Ook wordt een secretaris gekozen, tenzij het FB heeft voorzien in secretariële ondersteuning. Uitgangspunt is dat grotere opleidingscommissies een ambtelijk secretaris krijgen toegewezen.

Voorstellen om het FB de bevoegdheid te geven een voorzitter aan te wijzen, kunnen niet gehonoreerd worden. Het doel van een opleidingscommissie is nu juist een oordeel te krijgen van de 'werkvloer' over de maatregelen (etc) die het FB wenst uit te vaardigen. Het gaat om checks and balances. Door als FB een voorzitter te willen benoemen belemmert het FB het gezochte tegenwicht.

Het aanwijzen van een plaatsvervanger voor de voorzitter en secretaris is vooral bedoeld om eventuele lacunes (in de vakantieperiode bijvoorbeeld) eenvoudig op te lossen. Een dubbelfunctie als secretaris-plv voorzitter is ook denkbaar.

Om misverstanden te voorkomen zij opgemerkt dat de opleidingscommissies van verschillende opleidingen desgewenst gezamenlijk kunnen vergaderen.

Artikel 4a

De vergaderorde is gediend bij duidelijkheid voor de leden, maar ook voor derden. Om die reden wordt verlangd dat er een vergaderschema beschikbaar is bij aanvang van het studiejaar. Verder wordt geregeld hoe een vergadering bijeen wordt geroepen, wie een onderwerp op de agenda kan plaatsen en wie toegang tot de vergadering hebben en daar mogen spreken.

Artikel 5

Om tot een gedegen advies te komen heeft de opleidingscommissie alle relevante informatie nodig. In de praktijk blijkt het niet altijd eenvoudig om aan deze informatie te komen. Het faculteitsbestuur (of diens vertegenwoordiger) ziet er op toe dat de opleidingscommissie van voldoende informatie wordt voorzien.

Ook wordt de opleidingscommissie de gelegenheid gegeven overleg te voeren met het faculteitsbestuur of diens vertegenwoordiger om over het onderhavige onderwerp van gedachten te kunnen wisselen. De opleidingscommissie moet voldoende tijd krijgen om tot een oordeel (advies of instemming) te komen. In de regel is dat twee weken, nadat met het faculteitsbestuur is overlegd.

Het oordeel wordt tijdig door de opleidingscommissie uitgebracht. In bijzondere gevallen kan de opleidingscommissie laten weten meer tijd nodig te hebben voor het uitbrengen van een oordeel. Verlenging van de reactietermijn mag echter tijdige besluitvorming niet hinderen.

De wet geeft de opleidingscommissie een belangrijk wapen in handen: als een voorstel van het FB niet wordt gesteund en het FB negeert dat, kan de opleidingscommissie zich wenden tot de landelijke geschillencommissie medezeggenschap. Daaraan vooraf gaat een poging tot minnelijke schikking door het College van Bestuur.

Artikel 6

Om in te stemmen met een voorstel of voor het uitbrengen van een advies is de aanwezigheid van tenminste de helft van de leden nodig ('quorum'). Komt de vergadering niet tot een

meerderheidsbeslissing, dan verdient het aanbeveling dezelfde kwestie in een volgende vergadering aan de orde te stellen. In die volgende vergadering is dan geen quorum *voor dit onderwerp* nodig.

Instemming dan wel een advies kan worden uitgebracht zonder stemming. Bij sterke meningsverschillen intern kan een stemming echter duidelijkheid brengen welk oordeel het grootste draagvlak heeft. Ingeval van stemming dienen de leden zich aan de betreffende bepalingen te houden. Uiteraard is wederom het quorum nodig. Als de stemming geen meerderheidsstandpunt oplevert, wordt geen oordeel uitgebracht. Dat dient dan wel aan het faculteitsbestuur gemeld te worden. De opleidingscommissie kan het oordeel ook aanhouden om in een volgende vergadering te proberen alsnog tot een eensluidend standpunt te komen. Die vergadering moet dan wel binnen de deadline voor het geven van een oordeel vallen of de opleidingscommissie moet het faculteitsbestuur of diens vertegenwoordiger verzoeken om enig uitstel te verlenen voor het geven van een reactie.

Artikel 6a

De oordeelsvorming door de opleidingscommissie behoort vastgelegd te worden, zodat de totstandkoming van een oordeel kan worden nagegaan.

Artikel 7

Bij wijze van voortdurend leerproces verdient het aanbeveling als de opleidingscommissie regelmatig stil staat bij haar eigen functioneren. De evaluatie kan desgewenst onderwerp van gesprek zijn tussen opleidingscommissie en het faculteitsbestuur of zijn vertegenwoordiger. Aan het eind van het zittingsjaar stelt de commissie een [jaarverslag](#) op dat wordt aangeboden aan het faculteitsbestuur. De functie van het jaarverslag is naast verslaglegging ook nadrukkelijk bedoeld als instrument van evaluatie en verbetering in de continue cyclus van kwaliteitszorg.

Artikel 8, 9, 10

In deze slotartikelen is de procedure neergelegd om het reglement aan te passen. Verder wordt geregeld wanneer het reglement in werking treedt en hoe het bekend wordt gemaakt.